

**NĚKTEŘÍ LIDÉ JSOU
JAKO KOBYLKY
A POŽÍRAJÍ VŠECHNO
KOLEM SEBE.**

LILLIAN HELLMANOVÁ

LIŠTIČKY

REŽIE
INSCENAČNÍ ÚPRAVA

PŘEKLAD
DRAMATURGIE
SCÉNA
KOSTÝMY
HUDBA

MICHAL DOČEKAL
MICHAL DOČEKAL
BARBORA HANČILOVÁ
VIKTOR JANIŠ
BARBORA HANČILOVÁ
DRAGAN STOJČEVSKI
ZUZANA KREJZKOVÁ
JIŘÍ HÁJEK

OBSAZENÍ

REGINA GIDDENSOVÁ
HORÁC GIDDENS
ALEXANDRA GIDDENSOVÁ
BIRDIE HUBBARDOVÁ
BENJAMIN HUBBARD
OSKAR HUBBARD
LEO HUBBARD
WILLIAM MARSHALL
ADDIE
CAL
HLASY SLOUŽÍCÍCH
DALŠÍ SLOUŽÍCÍ

IVANA UHLÍŘOVÁ
TOMÁŠ PAVELKA
KATEŘINA MĚCHUROVÁ
NINA HORÁKOVÁ
VIKTOR DVOŘÁK
MILAN KAČMARČÍK
TOMÁŠ WEISSER
TOMÁŠ MILOSTNÝ
BARBORA BOLÍKOVÁ
HUBERT LUDWIG
VERONIKA JANKŮ A JAN HOLÍK
RADEK JEŽIL
ZUZANA HYKYŠOVÁ
LUCIA SCHUBERT

NÁPOVĚDA
INSPICE
NÁHLEDOVÁ STÁŽ

ZUZANA HYKYŠOVÁ
RADEK JEŽIL
JAN HAMPL

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažer provozu Zbyněk Simčíšín. Zvuk Ladislav Chalupa, Michal Kazda a Petr Holý. Světla pod vedením Kryštofa Pokorného. Technika pod vedením jevištního mistra Ivana Jelínka. Rekvizity pod vedením Jany Vojáčkové. Garderoba pod vedením Miloslavy Faltové. Maskérna pod vedením Evy Hruškové. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové. Výroba dekorace Petr Vaňáč CENTRUM REKLAMY. Fotograf inscenace Patrik Borecký.

RODINNÉ DRAMA. RODINNÁ HISTORIE

„LIŠTIČKY BYLY TOU NEJSLOŽITĚJŠÍ HROU, JAKOU JSEM KDY NAPSALA. V PRVNÍCH VERZÍCH JSEM NEOBRATNĚ PŘIDÁVALA A ODSTRAŇOVALA POSTAVY, VYLEPŠOVALA A ARANŽOVALA. S KAŽDOU VERZÍ JSEM BYLA UNAVĚNĚJŠÍ, NAKONEC JSEM MUSELA VYHODIT TŘI CELÉ HRY. NĚKTERÉ POTÍŽE PRAMENILY Z TOHO, ŽE HRA MÁ VZDÁLENOU VAZBU NA RODINU MÉ MATKY A VŠECHNO, CO JSEM SLYŠELA A VIDĚLA NEBO SI PŘEDSTAVOVALA, VYTVOŘILO OBROVSKOU SPLETITOU DŽUNGLI ČASU. NEDOKÁZALA JSEM V TÉ DŽUNGLI NAJÍT PROSTOR, KUDY JÍT, ANIŽ BYCH ZAKOPÁVALA O STARÉ KOŘENY, SLYŠELA STARÉ HLASY VYPRÁVĚT O PŘÍBĚZÍCH VYTVOŘENÝCH DÁVNO PŘEDE MNOU.

V PRVNÍCH TŘECH VERZÍCH HRY MĚL HORÁC GIDDENS SYFILIS, PROTOŽE TAK TO BYLO V REÁLNÉM ŽIVOTĚ. KDYŽ TO ZJISTILA JEHO ŽENA REGINA, KTERÁ S NÍM DLOUHO ODMÍTALA SPÁT, DALA NOVĚ NATŘÍT UBOHOU BUDOVOU, KTERÁ DŘÍV SLOUŽILA JAKO UBIKACE PRO OTROKY, A TAM HO DRŽELA PO ZBYTEK JEHO ŽIVOTA, PROTOŽE, JAK TVRDILA, BY MOHL NAKAZIT SVĚ DĚTI. VYPRÁVĚLI MI, ŽE SKUTEČNÁ REGINA MLUVILA POBOUŘENĚ O ZRADĚ MUŽE, KTERÉHO NIKDY NEMĚLA RÁDA, ABY VZÁPĚTÍ VYPRSKLA SMÍCHY NAD TÍM, CO PRÁVĚ ŘEKLA. V DEN, KDY ZEMŘEL, NECHALA PROVŽDY MORÁLNÍ NÁŘKY BÝTA BĚHEM JEHO POHŘBU SE VYDALA NA PROJÍŽDKU NA KONI. TO VŠE SE ZDÁLO PRO HRU V POŘÁDKU. ALE NEBYLO: ŽIVOT BYL PŘÍLIŠ VELKÝ, PŘÍLIŠ NEPŘEHLEDNÝ, NEŽ ABY SE DAL NAPSAT. A TAK SE ZE SYFILIDY STALY SRDEČNÍ PROBLÉMY, VYŠKRTL A JSEM CHATRČ PRO OTROKY A DLOUHÉ VYSVĚTLOVÁNÍ ZAČÁTKŮ SOUŽITÍ REGINY A HORÁCE.“

LILLIAN HELLMAN:
PENTIMENTO: A BOOK OF PORTRAITS

Lillian Hellmanová se narodila na americkém Jihu do židovské rodiny. Při psaní *Lištiček* vycházela z historie vlastní rodiny a příběhů, které se tradovaly v matčině linii. Matka Julia Newportová pocházela z města Demopolis v Alabamě, kde její rodiče patřili k místní honoraci. Max Hellman, Lillianin otec, neměl na obchod talent a pocházel z výrazně chudší obchodnické rodiny. Lillian vždy připadalo, že byli babičkou a širší rodinou vnímání jako ti chudí příbuzní. Tato frustrace se vlila do vytvoření příběhu o kruté obchodnické rodině Hubbardových.

Vše začalo Lillianiným pradědečkem: Isaac Marx připlul do Ameriky z Bavorska v roce 1840 a usadil se v Mobileu. Zde si pořídil povoz a s ním začal jezdit po kraji a prodávat nedostatkové zboží. O čtyři roky později si už otevíral první malý obchod v Demopolis, hlavním městě Marengo County, části Černého pásu pojmenovaného po úrodné místní černoze a vysokém zastoupení afroamerických otroků v celkové populaci. Isaacův obchod se rozrůstal, nejdříve na krámkem na náměstí, v roce 1885 však už pro syny otevíral ve městě banku a stáj.

Výrazně zbohatl za války Severu proti Jihu. Jeho dcera Sophie, Lillianina babička, se provdala za Leonarda Newhouse, který zemřel v roce 1897 na syfilis. Zdá se, že to ona byla předlohou pro Reginu v *Lištičkách*. Její bratr Jake, kterého Lillian nenáviděla pro hrubou povahu, se stal předlohou pro Bena. Jake byl zdatný obchodník a pomohl Sophii po smrti manžela podnikat. Sophie o sobě ráda říkala, že je „kapitalistka“.

Přineslo jí velké zklamání, když si dcera Julie, Lillianina matka, vzala Maxe Hellmana, kterého vnímala jako nedostatečně schopného.

Hellmanová se vrátila k příběhu matčiny rodiny znovu ve hře *Jiná část lesa* (*Another Part of the Forest*), která se odehrává dvacet let před *Lištičkami*, je tedy jejich prequelem. Vidíme zde rodinu v roce 1880. Vládne jí autoritativně Marcus Hubbard, otec rodu, který rozmazluje svou dceru Reginu, zatímco syny Oskara a Bena drží zkrátka. Odmítá Benovi půjčit peníze pro jeho podnikání a Oskara ponižuje. Matka Lavínie je silně věřící a sní o tom, že odejde konat dobro a učit černošské děti do svého rodného města. Svým fantaziím naprosto propadá a příliš nevnímá stávající realitu. Regina udržuje poměr s o patnáct let starším Johnem Bagtryem, který žije ve vzpomínkách na občanskou válku a sní o tom, že odejde do Brazílie bojovat proti zrušení otroctví. Oskar si zase vysnívá budoucnost se svou Laurette, bývalou prostitutkou. A Benův sen spočívá v touze konečně převzít firmu po otci. Marcus o ničem z toho ale nechce slyšet. Reginu si chce držet u sebe (jeho vztah k dceři má až incestní podtóny). V jeden večer zničí všechny jejich sny. Jenže Lavínie ví o incidentu z války, kdy Marcus – pravděpodobně nevědomky – zapříčinil masakr místních chlapců. Jakmile se o tom dozví Ben, získává municí a rozhodne se provést proti otci puč. Otce zbaví firmy, peněz a veškeré moci. Ben začne domu vládnout sám. Jedině Lavínie získá, co chce,

a odjíždí. Reginu chce Ben provdat pro peníze a Oskara zase nechat vyženit bavlnu sňatkem s Birdie Bagtryovou.

Rodinná dynamika *Jiné části lesa* i *Lištiček* se dá vysledovat v příběhu rodiny Hellmanové. Vztah k bohaté babičce a strýci ji motivoval k napsání dvou zásadních děl americké dramatiky.

HELLMANOVÁ O DIVADLE

„LIŠTIČKY JSOU MELODRAMA. POKUD VĚŘÍTE JAKO ŘEKOVÉ, ŽE ČLOVĚK JE VYDÁN NA MILOST A NEMILOST BOHŮM, POKUD JE URAŽÍ, PAK PÍŠETE TRAGÉDII. KONEC JE OD ZAČÁTKU NEVYHNUTELNÝ. POKUD ALE VĚŘÍTE, ŽE ČLOVĚK MŮŽE SVÉ PROBLÉMY VYŘEŠIT A NENÍ NIKOMU VYDÁN NA MILOST A NEMILOST, PAK PRAVDĚPODOBNĚ NAPÍŠETE MELODRAMA.“

„NEÚSPĚCH V DIVADLE JE DRAMATIČTĚJŠÍ A OŠKLIVĚJŠÍ NEŽ U JINÝCH FOREM PSANÍ. STOJÍ HROZNĚ MOC A ČLOVĚK SE CÍTÍ PROVINILE.“

„DĚTSKÁ HODINKA BYLA MOJE PRVNÍ HRA. NEPAMATUJI SI TOHO MOC O PSANÍ ANI O OBSAZOVÁNÍ, ALE VZPOMÍNÁM SI, ŽE LEE SHUBERT, KTERÉMU DIVADLO PATŘILO, STEJNĚ JAKO MNOHO DALŠÍCH DIVADEL V NEW YORKU, PŘIŠEL BĚHEM ZKOUŠKY DO ULIČKY, ABY SE NA MĚ PODÍVAL. SEDĚLA JSEM UPROSTŘED DIVADLA S NOHAMA NAHOŘE NA ŽIDLI PŘED SEBOU. OBEŠEL MĚ, STOUPL SI PŘÍMO PŘEDE MĚ A ŘEKL: ‚SUNDEJ TY ŠPINAVÉ BOTY Z MÉ ŽIDLE.‘ ODPOVĚĎLA JSEM: ‚MOJE BOTY SE ŽIDLE NEDOTÝKAJÍ, PANE SHUBERTE,‘ ALE ON MI PO CHVÍLI SHODIL PRAVOU NOHU NA PODLAHU.

ŘEKLA JSEM: ‚NEMÁM RÁDA, KDYŽ SI CIZÍ MUŽI ZAHRAVAJÍ S MOU PRAVOU NOHOU, TAK UŽ TO NEDĚLEJTE.‘ PAN SHUBERT ZAVOLAL NA HERMANA SHUMLINA, KTERÝ HRU REŽÍROVAL Z PRVNÍ ŘADY. SETKALI SE V ULIČCE A JÁ SLYŠELA, JAK HERMAN ŘÍKÁ: ‚TA HOLKA, JAK JÍ ŘÍKÁTE, JE AUTORKOU HRY,‘ A VRÁTIL SE K REŽÍROVÁNÍ. ASI PO PŮL HODINĚ PAN SHUBERT, KTERÝ STÁL DO TĚ DOBY VZADU A SLEDOVAL HRU, NA NIŽ DAL PENÍZE, SEŠEL DOLŮ A SEDL SI ZA MĚ. ‚TAHLE HRA,‘ ŘEKL MÉMU ZÁTYLKU, ‚BY NÁS VŠECHNY MOHLA DOSTAT DO VĚZENÍ.‘ DÍVAL SE NA SCÉNU VYZNÁNÍ LÁSKY, NA PROJEV LÁSKY JEDNÉ ŽENY KE DRUHÉ.

ŘEKLA JSEM: ‚JÍM PÁRKY A NECHCI MYSLET NA VĚZENÍ. CHTĚL BYSTE KOUSEK?‘ ‚NE ŽE MÉ ŽIDLE ZAMAŽETE HOŘČICÍ,‘ ŘEKL A JÁ HO ZNOVU VIDĚLA AŽ PŮL ROKU PO PREMÍŘE, A TO JSEM HO SLYŠELA, JAK SE PTÁ VRÁTNÉHO, KDO JSEM.“

LILLIAN HELLMANOVÁ

ZAČÁTKY

Lillian Hellmanová (1905–1984) se narodila v New Orleans do židovské rodiny. V dětství pro ni byla zásadní její chůva Sophronia, černoška, která – jak Hellmanová tvrdila – jí vstřípila většinu základních životních hodnot. Sophronia byla předobrazem dobré chůvy Addie v *Lištičkách* a služebné Coralee v *Jiné části lesa*.

Když bylo Lillian pět let, rodina se přestěhovala do New Yorku. Do New Orleans se vraceli na několik měsíců v roce, kdy bydleli v penzionátu vedeném tetami Hellmanové. Různorodí nájemníci a jejich příběhy podněcovali fantazii malé Lillian.

Později Hellmanová studovala na New York University a na Columbia University, ale ani jednu školu nedodělala. Začala pracovat jako lektorka pro knižní nakladatelství. Zde se seznámila s Arthurem Koberem, židovským scenáristou a dramatikem, a v roce 1925 se za něj provdala. Díky němu se seznámila s židovskými intelektuály z New Yorku. Manželství s Koberem trvalo sedm let a často žili odděleně. I po rozvodu se ale přátelili a pravidelně si psali.

Následně začala pracovat jako lektorka filmových scénářů pro Metro-Goldwyn-Mayer. Díky tomu se seznámila s o dvanáct let starším a na alkoholu závislým Dashiellem Hammettem, autorem detektivních románů. Začal mezi nimi otevřený vztah, který pokračoval dalších téměř třicet let. Ačkoli se oba později dali rozvést se svými předchozími partnery, nikdy se nevezali. Hammett Lillian neustále podváděl, což ji zraňovalo. Podle jedné z historek o jejím životě mu rozbila část bytu, když ho našla v posteli s prostitutkou. Hammett na druhou stranu podle svědectví současníků Lillian na jednom večírku uhodil tak silně, až upadla na zem. Lillian sama měla v průběhu let mnoho milenců, se kterými se často přátelila dál i po rozvodu. Hammett byl ovšem pro Lillian zásadní jako kritik a spoluautor jejích her, se kterými jí pomáhal.

DRAMATIČKOU

V roce 1932 Hellmanové uvedli na Broadwayi první hru *Dětská hodinka* (*Children's Hour*), která se

odehrává na dívčím internátě, kde jedno z děvčat obviní dvě učitelky z lesbického vztahu, v té době společensky nepřijatelného. Jedna z učitelek kvůli obvinění ztratí snoubence, druhá spáchá sebevraždu. Téma bylo tehdy velmi šokující a pro scénář k filmu z roku 1935 musela Hellmanová téma homosexuality nahradit nevěrou.

Po divadelním úspěchu se vrátila do Goldwyn Pictures už jako scenáristka.

Její druhá hra *Days to Come* z roku 1936 o sporu dělníků u kritiky i diváků propadla.

Velký úspěch zato měly *Lištičky*, *Hlídky na Rýně*, *Jiná část lesa*, *Podzimní zahrada* a *Odložené sny*.

Její hry se staly americkou klasikou a ovlivnily další generace tvůrců. Témata jako společenská nespravedlnost, vykořisťování a krutost z jejich her stále silně promlouvají. Ne každý ovšem její tvorbu miloval. O *Jiné části lesa* se kritik Eric Bentley vyjádřil tak, že „*njde o Grand Guignol převlečený za realismus.*“

KONTOVERZE

V březnu 1937 Hellmanová podepsala *Otevřený dopis americkým liberálům*, v němž signatáři vyzývali k jednotné frontě proti fašismu, což podle nich vyžadovalo nekritickou podporu Sovětského svazu bez přezkoumání Trockého viny či nevin. Dopis byl vnímán jako podpora stalinistických čistek.

Následně odjela do Španělska podpořit protifrankovskou mezinárodní brigádu a vysílala o svých zkušenostech do rádia. Marta Gellhornová později označila její popis dění za nepravdivý.

V roce 1939 chtěla hvězda inscenace *Lištičky* Tallulah Banksteadová věnovat výdělek z benefičního představení pomoci Finsku, které právě napadl Sovětský svaz. Hellmanová se proti tomu ohradila s tvrzením, že Finsko je pronacistický stát. Banksteadová tento názor označila za slepý stalinismus a s Hellmanovou se na velmi dlouho rozhádaly.

V padesátých letech začal v Americe hon na členy komunistické strany. Dashiell Hammett strávil pět měsíců ve vězení po tom, co odmítl odpovídat na dotazy před Výborem pro neamerickou činnost. I Lillian Hellmanová byla předvolána. Právník Joseph Rauh jí doporučil taktiku, která spočívala v tom, naklonit si veřejné mínění. Lillian Hellmanová proto zaslala výboru dopis, ze kterého bylo hojně citováno.

„*Rozumím jedné zásadě. Nejsem ochotna ani nyní, ani v budoucnu působit zlé potíže lidem, kteří v našem předchozím kontaktu byli zcela nevinní, pokud jde o jakékoli řeči nebo činy, které by byly nelojální nebo podvratné. Nemám ráda podvratnou činnost nebo nelojalitu v jakékoli podobě, a kdybych se s ní někdy setkala, považovala bych za svou povinnost oznámit ji příslušným orgánům. Ale ubližovat nevinným lidem, které jsem před mnoha lety znala, abych zachránila sebe, je pro mě nehumánní, neslušné a nečestné. Nemohu a nebudu své svědomí potlačovat, abych se přizpůsobila letošní módě.*“

Ve svých pamětech citovala, že na galerii jeden z přihlížejících vyskočil a vykřikl: „*Díky bohu, že se k tomu konečně někdo odhodlal!*“ Ti, kdo byli výsledku přítomní, popřeli, že by k něčemu takovému kdy došlo. Lillian Hellmanová ve svých pamětech ráda události dobarvovala a zveličovala.

NEPRAVDIVÉ PAMĚTI

Paměti Lillian Hellmanové jsou asi nejkontroverznější z jejích děl právě proto, že v nich bylo objeveno značné množství nesouladů. Ti, kdo dané události zažili, často popřeli, že by se staly tak, jak je Hellmanová popisovala.

Asi nejvýraznější a nejnámější je případ části pamětí *Pentimento* s názvem *Julia*. V něm Hellmanová píše o své kamarádce Julii, která v době vzestupu nacismu studovala psychiatrii ve Vídni a stala se součástí odbojového hnutí. V této pasáži Hellmanová popisuje, jak Julii pašovala do Rakouska peníze a jak se pak na cestě přes Sovětský svaz dozvěděla o jejím úmrtí. Na základě příběhu vznikl úspěšný film s Vanessou Redgrave a Jane Fondou.

Autorka Mary McCarthyová se v roce 1979 v televizním interview vyjádřila, že „*vše, co (Hellmanová) píše, je lež, včetně všech spojek a členů.*“

Hellmanová McCarthyovou zažalovala a soudní proces se táhl až do její smrti. Proces aktivizoval mnoho intelektuálů, kteří začali hledat důkazy, že Hellmanová nepsala v pamětech pravdu. Z odhalování pochybných částí se stal na přelomu 70. a 80. let takřka sport.

Další kontroverze kolem *Julie* se strhla roku 1983, kdy psychiatřka Muriel Gardinerová oznámila, že *Julia* je její životní příběh, který Hellmanová slyšela od společného známého, právníka Wolfa Schwabachera.

Lillian Hellmanová o sobě ráda vytvářela legendu. Příběhy o svém životě vyprávěla s potěšením a pokaždé jinak. Bavila ji pozornost. Její názory byly vždy radikální a její vztah k pravdě a fikci rozmazaný. Nepovažovala se za feministku, ale za self-made ženu. Její identita ženy pro ni byla až na čtvrtém místě: nejdřív byla Jižankou, pak Židovkou, pak dramatičkou a pak ženou.

Přestože kontroverze kolem nepravdivých pamětí značně poškodily reputaci Lillian Hellmanové, její díla stále zůstávají významnou součástí americké literatury. Tyto události vyvolaly důležitou diskusi o pravdivosti a etice v autobiografické tvorbě, která rezonuje dodnes. Hellmanová sama vždy tvrdila, že jejím cílem bylo především zprostředkovat emocionální pravdu a atmosféru doby, a nikoli přesná historická fakta. V každém případě šlo o autorku s velkým citem pro dramatickosti jak v životě, tak v literatuře.

Zdroje:

LILLIAN HELLMAN:
PENTIMENTO: A BOOK OF PORTRAITS

PAUL JOHNSON:
INTELEKTUÁLOVÉ

ALICE KESSLER-HARRIS:
A DIFFICULT WOMAN

DOROTHY GALLAGHER:
LILLIAN HELLMAN, AN IMPERIOUS LIFE

CARL ROLLYSON:
LILLIAN HELLMAN, HER LIFE AND LEGEND

→ FOTO: Wikimedia

INSCENAČNÍ TÝM

MICHAL DOČEKAL

Vystudoval režii na DAMU, poté absolvoval stáž na University of London, Queen Mary and Westfield College. V letech 1991–1994 byl režisérem Divadelního spolku Kašpar, v období 1994–2002 vytvářel jako režisér a umělecký šéf novou podobu pražského divadla Komédie (Divadlo roku 1996, Cena Alfréda Radoka). Mezi roky 2002 a 2015 byl uměleckým šéfem Činohry Národního divadla, další dva roky jejím ředitelem. V roce 2011 byl zvolen členem řídicího výboru Unie evropských divadel (UTE), která aktuálně sdružuje 21 významných divadel napříč celou Evropou; od roku 2015 do roku 2018 zastával funkci prezidenta této organizace. Pravidelně režíruje na zahraničních scénách (budapešťský Vígszínház, Maďarské státní divadlo v Kluži, bukurešťské Teatrul Bulandra, bratislavská Aréna, Slovenské národní divadlo). Jeho inscenace obdržely řadu ocenění a byly pozvány na mezinárodní festivaly, například Divadlo Plzeň, POSZT v Pécsu, Interferences v Kluži, Festival národních divadel ve Varšavě, MESS v Sarajevu, Festival Iberoamericano de Teatro v Bogotě ad.

VIKTOR JANIŠ

Pracuje ve svobodném povolání jako nakladatelský redaktor a překladatel. V širokém žánrovém rozpětí od sci-fi, thrillerů, komiksů, grafických románů až po náročnou beletrii přeložil zhruba sto dvacet titulů, mimo jiné celé dílo Louise de Bernières. Soustavně se věnuje Margaret Atwoodové, Alanu Moorovi, Neilu Gaimanovi a poslední dobou zejména Michelu Faberovi. Získal osm překladatelských cen, mimo jiné obdržel cenu Muriel za překlad Gaimanova grafického románu *Hra o tebe* v roce 2007 a v témže roce byl vyhlášen Nejlepším překladatelem science fiction a fantasy za překlad románu *Jonathan Strange a pan Norrell* od Susanny Clarkové. Za překlad monumentálního neoviktoriánského románu *Kvítek karmínový a bílý* získal tvůrčí prémii v rámci Ceny Josefa Jungmanna.

BARBORA HANČILOVÁ

Vystudovala činoherní dramaturgii na DAMU. Jako dramaturgyně působila v Divadle na Vinohradech (2016–2022) a Divadle X10 a pravidelně spolupracuje s režisérem Ondřejem Štefaňá-

kem. Píše divadelní hry. Některé z nich uvedlo Švandovo divadlo (*Kai/Abe 2011, Trollové mezi námi*), Divadlo na Vinohradech (*Za dveřmi*), Divadlo DISK (*Kamarádi*) a Studio Mandragora (*Identity*). Účastnila se rezidence A studia Rubín Autor v domě. V roce 2020 byla nominována na Cenu divadelní kritiky za původní text *Za dveřmi*. Hra *Identity* vyhrála Dramatickou soutěž 2017 (dříve Cena Alfréda Radoka). Překládá z angličtiny (*Vosa, Leninovi balzamovači, Vedlejší účinky*). V Městských divadlech pražských pracovala na inscenacích *Bílá nemoc, Jak se vám líbí, Kuchyň a Krásný nový svět*.

DRAGAN STOJČEVSKI

Narodil se na území bývalé Jugoslávie v Pančevu. Vystudoval scénografii na DAMU, kde pokračoval v doktorandském studiu, nyní působí jako pedagog na Katedře alternativního a loutkového divadla. S režisérem Michalem Dočkalem realizoval řadu inscenací (*Dynastie* v divadle Husa na provázku, *Smutek sluší Elektře* v Národním divadle Brno, v Městských divadlech pražských šlo o inscenace *Romeo a Julie* a *Hotel Good Luck*). Pravidelně spolupracuje také s režisérem Janem Fričem (inscenace *Vassa Železnáková, Král Oidipus, Faust* či nejnověji *Bakchantky* v Národním divadle). Navrhuje scény také pro opery, nejčastěji spolupracuje s režisérem Jiřím Heřmanem (například *Příhody lišky Bystroušky* v Janáčkově divadle v Brně). V zahraničí pracoval na inscenaci *Řecké pašije* v Essenu či *Alcině* v koprodukcii Národního divadla Brno s Opérou Royal de Versailles a Théâtre de Caen ve Francii. Zabývá se rovněž tvorbou site-specific projektů a intervencí do veřejného prostoru.

ZUZANA KREJZKOVÁ

Absolvovala SPŠT v Brně a Školský ústav uměleckých řemesel v Praze. V roce 1994 přišla s režisérem Petrem Lébem do Divadla Na zábradlí. Od téhož roku začala spolupracovat s režisérem Jiřím Pokorným. Navrhovala kostýmy mj. pro Davida Czesanyho, Michala Langa, Jana Bornu, Vladimíra Morávka a Hanu Burešovou. Scénograficky se podílela na inscenacích alternativního lounského Multiprostoru. Od roku 1996 soustavně spolupracuje s režisérem Michalem Dočkalem – v divadle Komédie, v opeře v Plzni, v Činohře ND. V Opeře ND a v ND moravskoslezském v Ostravě spolupracovala s režisérem Jiřím Nekvasilem. V MDP se v jejích kostýmech hraje např. *Soused* v režii Michala Dočkalá. Pracuje také pro film a televizi. Za kostýmy do filmů Bohdana Slámy a Michala Samira byla několikrát nominována na cenu Český lev.

JIŘÍ HÁJEK

Vystudoval obor klasická kytara na Konzervatoři Jaroslava Ježka a obor skladba na Akademii múzických umění pod vedením prof. Ivana Kurze. Skládá hudbu pro filmy (*Děti Nagana, Teroristka, Kurz manželské touhy, Indián, Miss Hanoi* a další) a seriály (*Smysl pro tumor, Chlap, Jitřní záře, Ochránce, Případ Roubal* a další). Spolupracuje s mnoha divadly a režiséry. Scénickou hudbu složil např. pro Národní divadlo (*Manon Lescaut, Pýcha a předsudek*), Divadlo na Vinohradech (*Ucho, Audience / Motýl na anténě*) a Švandovo divadlo (*At' vejde ten pravý, Lámaní chleba, Hedda Gablerová*). V Městských divadlech pražských spolupracoval na inscenaci *Kuchyň* v režii Michala Dočkalá.

HERCI

IVANA UHLÍŘOVÁ

V MDP je od roku 2020. Vystudovala ostravskou Janáčkovu konzervatoř a ještě za studia hostovala v Divadle Petra Bezruče. Po absolutoriu byla dvě sezony v angažmá Městského divadla Karlovy Vary. Následovalo několik let hostování v Huse na provázku, v Divadle v Řeznické či A studiu Rubín, které ukončilo angažmá v divadle Komédie, kde v letech 2004–2012 ztvárnila téměř tři desítky rolí. Během tohoto období hostovala na dalších scénách, jakými byly MeetFactory, Švandovo divadlo, Divadlo na Vinohradech, Divadlo NoD nebo Divadlo Bolka Polívky. Po ukončení angažmá v divadle Komédie spolupracovala s Divadlem na Vinohradech, Studiem Hrdinů a Činoherním klubem a účastnila se zahraničních divadelních projektů v Rakousku (Mozarteum Salzburg, Wiener Festwochen), Německu (Kammerspiele München, Bremen Theater, Theater unter dem Dach), Švýcarsku (Schauspielhaus Zürich) a na Slovensku (divadlo Aréna). Stále častěji se věnuje i režii a autorským projektům. Hrála v řadě oceňovaných českých filmů a spolupracuje i s rozhlasem. Za svou hereckou práci získala několik i mezinárodních cen.

TOMÁŠ PAVELKA

V roce 1994 absolvoval DAMU, obor činoherní herectví. Tři roky působil v Činoherním studiu

v Ústí nad Labem. Zde nastudoval např. *Hráče* v režii Michala Langa. Další tři roky působil v Činoherním klubu, kde hrál např. v inscenaci *Zabiják Joe*. Byl jedním ze zakládajících členů CD94. Následovalo 13 let ve Švandově divadle, kde účinkoval v inscenacích *Mein Kampf*, režie Anna Petřelková či *Protest* v režii Daniela Hrbka. Od roku 2016 do roku 2024 byl v angažmá v Divadle na Vinohradech (*Škola žen, Konec masopustu*). Spolupracuje s Českým rozhlasem, načetl *Prašinu* Vojtěcha Matochy a *Sestru Jáchyma Topola*. Věnuje se výuce herectví na DAMU.

KATEŘINA MĚCHUROVÁ

Studuje obor činoherní herectví na DAMU pod pedagogickým vedením Michala Dočkalá, Evy Salzmannové, Ondřeje Vetchého a Filipa Kaňkovského. Hostuje v Národním divadle v inscenaci *Bílá voda* (režie Michal Vajdíčka). V Městských divadlech pražských se představila se svými spolužáky v inscenaci *Kuchyň* Michala Dočkalá. Věnuje se zpěvu a hře na klavír.

NINA HORÁKOVÁ

Studium činoherního herectví na pražské DAMU dokončila v roce 2012 a již tehdy prokázala svůj výrazný hudební talent v inscenacích Divadla Na Fidlovačce (*My Fair Lady, Hvězdy na vrbě, Šumař na střеше, Babička*) a v Divadle Kalich v muzikálech *Vlasy a Pomáda*, za roli Evy v muzikálu *Biograf láska* se dostala do širší nominace na Cenu Thálie. V roce 2014 nastoupila do angažmá v Městském divadle Mladá Boleslav, kde ztvárnila mnoho výrazných rolí, například Eržiku v *Baladě pro banditu*, titulní roli v Giraudouxově *Ondíně*, Oonu Chaplinovou v inscenaci *Chaplin* aj. Účinkovala také v několika projektech pohybového spolku Veselé skoky. Věnuje se sólovému zpěvu a dabingu. Za titulní roli v tango operě *María de Buenos Aires* v režii a choreografii Lenky Vagnerové byla nominována na Cenu Thálie, za titulní roli v inscenaci *Yerma* režiséra Mariána Amslera získala nominaci na Cenu divadelní kritiky. Jednu z hlavních rolí má v inscenaci *Geniální přítelkyně*.

VIKTOR DVOŘÁK

Po absolvování DAMU nastoupil do angažmá v Moravském divadle Olomouc, kde se představil nejen na velké scéně, ale také v alternativním Studiu Hořící žirafy spjatém s osobností Davida Drábka. Po třech letech odešel do ostravského Divadla Petra Bezruče. V sezoně 2006/2007 zde získal první místo v divácké anketě za mužský herecký výkon. Dlouhodobě spolupracoval s di-

vadelní společností Aqualung a pohybovým divadlem Veselé skoky. Divákům je dobře známý také z televizní obrazovky a z dabingu. Objevil se v seriálech *První republika*, *Sex O'Clock*, *České století*, *Kriminálka Anděl*, *Ordinace v růžové zahradě*, *Redakce* ad. Hrál také ve filmu Ireny Pavlaskové *Pražské orgie* a ztělesnil postavu Václava Havla ve snímku Slávka Horáka *Havel*. V Městských divadlech pražských působí od roku 2009. Za roli Louise Aronsona v inscenaci *Andělé v Americe* režiséra Michala Dočekala získal roku 2019 Cenu Thálie za mužský herecký výkon. V současnosti zde má výrazné role např. v inscenacích *Vojna a mír* a *Smrt obchodního cestujícího* režiséra Michala Dočekala nebo v inscenacích Mariána Amslera *Yerma* a *Geniální přítelkyně*. Hostuje v divadle Viola v inscenaci *Pro tebe má láska*.

MILAN KAČMARČÍK

Během studia na ostravské konzervatoři hostoval v Divadle Petra Bezruče a ve čtvrtém ročníku dostal nabídku angažmá do Národního divadla moravskoslezského. Po vojenské základní službě se k Bezručům vrátil za svým oblíbeným režisérem Josefem Janíkem. Em obou scénách se představil výraznými rolemi jako Romeo, Roberto Zucco, Orestes, Radúz, Jan Ratkin, Tuzenbach, Julien Sorel, ale i Blanche DuBois ve Williamsově *Tramvaji do stanice Touha*. V roce 2002 odešel se svou ženou Apolenou Veldovou do angažmá v pražském Švandově divadle, kde zůstal do roku 2010. I tady si zahrál zajímavé role. Průběžně také hostoval v Městském divadle v Mostě, Mladé Boleslavi, v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích, ve Strašnickém divadle či v Divadle Na Fidlovačce. V Městských divadlech pražských působí od roku 2016, hraje mimo jiné v inscenacích *Bílá nemoc*, *Vojna a mír*, *Neviditelný* či *Soused*.

TOMÁŠ WEISSER

V roce 2021 dokončil studium činoherního herectví na pražské DAMU. Ve školním Divadle DISK absolvoval například v roli Prospera v Shakespearově *Bouři* (režie Viktorie Čermáková), jako Nikolaj Trilecký v Čechovově *Platonovovi* (režie Jakub Korčák) nebo v *Digitálním podzemí* Kryštofa Pavelky v režii Evy Salzmannové. Během studia účinkoval také ve dvou inscenacích generačního divadelního souboru Distheatranz. Spolupracoval i se studenty pražské FAMU či písecké FAMO. V MDP má výrazné role např. v inscenacích *Prasklej svět* nebo *Geniální přítelkyně*.

TOMÁŠ MILOSTNÝ

Narodil se v Brně jako Tomáš Sýkora, v r. 2015 přijal jméno svého dědečka Ivana Konstantina Milostného. Vystudoval JAMU obor činoherní herectví a od roku 1999 působil v Divadle Husa na provázku. Mezi jeho nejvýznamnější divadelní role patřil Smerd'akov v *Bratrech Karamazových*, Hugo Pludek v *Zahradní slavnosti*, Kubeš v *Baladě pro banditu*, Rogožin v *Idiotovi*, Švejk. Pracoval kontinuálně s mnoha režiséry, výrazné role ztvárnil u Vladimíra Morávka nebo Jana Antonína Pitínského. Kromě stálého angažmá v Divadle Husa na provázku spolupracoval často i s alternativními divadly (Divadlo Feste, Druhý Pád, Spolek sešlých). Hostoval v A studiu Rubín v autorské inscenaci Simony Petřů *Náhradní existence* inspirované osudem básníka a překladatele Jana Zábrany. Zahrál si v několika filmech a seriálech. V Městských divadlech pražských působí od roku 2019, hraje např. v inscenacích *Bílá nemoc* nebo *Geniální přítelkyně*.

BARBORA BOLÍKOVÁ

Studuje obor činoherní herectví na DAMU pod pedagogickým vedením Michala Dočekala, Evy Salzmannové, Ondřeje Vetchého a Filipa Kaňkovského. Hostuje v Národním divadle v inscenaci *Bílá voda* (režie Michal Vajdička). Hraje v inscenaci *Dvojí zákon* v Libeňské synagoze (režie Eliáš Gaydečka). V Městských divadlech pražských se představila se svými spolužáky v inscenaci *Kuchyň* Michala Dočekala. Recitovala na přehlídce Wolkrův Prostějov. Je zpěvačkou skupiny Soul of Music.

HUBERT LUDWIG

Studuje obor činoherní herectví na DAMU pod pedagogickým vedením Michala Dočekala, Evy Salzmannové, Ondřeje Vetchého a Filipa Kaňkovského. Hostuje v Národním divadle v inscenaci *Bílá voda* (režie Michal Vajdička). V Městských divadlech pražských se představil se svými spolužáky v inscenaci *Kuchyň* Michala Dočekala. Věnuje se jiu-jitsu a akrobacii. V minulosti byl profesionálním hráčem Counter-Striku za tým Sinners.

OBČERSTVĚTE SE

Zveme vás do našich divadelních kaváren, kde je připraven bohatý výběr občerstvení, které vám zpříjemní divadelní chvíle.

Pokud nechcete přestávku zbytečně trávit ve frontě, můžete využít možnosti zakoupit si občerstvení na přestávku předem. O pauze na vás bude vybrané občerstvení čekat přímo na stolku.

KRONIKA MDP

Zjistěte o našich divadlech ještě víc v cyklu pravidelných pořadů věnovaných historii MDP, který se stále rozrůstá o nová témata.

Kronika Městských divadel pražských je cyklus pravidelných setkání s bohatou historií Městských divadel pražských. Je určený všem, kteří se zajímají o dějiny českého divadla a osobnosti s ním spojené.

Aktuální program Kroniky MDP najdete na našem webu: <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/vzdelavani/kronika/>

MODERNÍ DIVADLO

Časopis o umění a společnosti, ve kterém najdete texty renomovaných autorů a významných osobností.

K odběru se přihlašujte a čtete online na <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/mediateka/casopis/>. V tištěné podobě k dostání v divadlech ABC, Komédie a Rokoko.

UDĚLEJTE SI RADOST

Máte rádi naše divadla a rádi byste si od nás odnesli víc než jen nezapomenutelný zážitek? Pak pro vás máme dobrou zprávu. Připravili jsme totiž novou kolekci dárkových předmětů. Můžete si koupit designový porcelán z dílny předního českého designéra Jiřího Pelcla nebo recyklovaný zápisník od Papelote, a to není všechno.

Kompletní nabídka na našem e-shopu: <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/e-shop/>

LILLIAN HELLMANOVÁ
LIŠTIČKY

PREMIÉRA 21. 9. 2024 V DIVADLE ABC

Druhá premiéra sezony 2024/25.
Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.
Ředitel Daniel Přebyl.
Umělecký šéf Michal Dočekal.
Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.
Program připravila Barbora Hančilová.
Grafická úprava Lucie Zelená.

Autorská práva autorky dramatického textu
v České republice zastupuje Aura-Pont, s.r.o.,
Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4.

V inscenaci jsou použity citace ze Starého zákona
v ekumenickém překladu.

MĚSTSKÁ
DIVADLA
PRAŽSKÁ
ABC KOMEDIEROKOKO

PRAHA
PRAGUE
PRAHA
PRAGUE

bnt attorneys
in CEE

VĚTŠINA OSTATNÍCH
TOMU JEN PŘIHLÍŽÍ.